

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie prócz niedziel i dni świątecznych. — Numer popołudniowy wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt.

PRENUMERATA WYNOŚI:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
W Krakowie	24 kor.	12 kor.	6 kor.	2 kor.
W Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką poczt.	32 „	16 „	8 „	2 „ 70 h.
z dwurazową	38 „	19 „	9 „	2 „ 20 „
W Państwie Niemieckim	36 „	18 „	9 „	3 „
W innych państwach	48 „	24 „	12 „	4 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracji „Nowej Reformy“ w Krakowie.

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ulica Jagiellońska L. 10. — Telefon Nr 41.

Rekopisów nadawanych Redakcyi nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 6 halery: w Biurze dzienników A. Olszewskiego, ulica Kilińskiego 2 i w Biurze Płocha, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOVA REFORMA

NUMER PORANNY

Pragmatyka służbowa.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Wiedeń, 18 stycznia.

Z nowego projektu pragmatyki służbowej podaje nam nasz korespondent wiedeński jeszcze następujące szczegóły:

Projekt rządowy ustawy o pragmatyce służbowej dzieli się na dwie główne części: I część zawiera postanowienia, odnoszące się do urzędników, II część postanowienia, odnoszące się do sług państwowych.

Ustawa ta nie odnosi się do prezydenta ministrów, ani też do kierowników najwyższych urzędów centralnych, ani też do nauczycieli szkół państwowych.

Urlopy.

§ 35 obejmuje postanowienia, odnoszące się do urlopów. Każdemu urzędnikowi należy się na jego żądanie, jeżeli tylko służba na to pozwala, odpowiedni urlop, w następujących ramach: Dla auskultantów i praktykantów, których czas służby wynosi mniej niż lat 20, urlop trwać ma 14 dni; dla urzędników XI, X i XI rangi, którzy nie służą jeszcze 20 lat, urlop wynosi 14 dni, jeżeli służą ponad 20 lat, 3 tygodnie; dla urzędników VIII i VII rangi, którzy służą mniej niż 20 lat, urlop wynosi trzy tygodnie, jeżeli służą ponad 20 lat, wynosi urlop 4 tygodnie. — Dla urzędników od VI rangi począwszy, którzy nie służą jeszcze 20 lat, urlop wynosi 4 tygodnie, jeżeli dłużej niż 20 lat — 5 tygodni.

Do tego urlopu nie mogą być wliczone inne urlopy, wzięte w ciągu roku z ważnych przyczyn.

Adjuta i stypendya.

§ 60. Praktykanci otrzymują po trzech miesiącach zadowalniającej służby adjutum, które w I kategorii urzędników (wykształcenie wyższe zupełne) wynosi 1000 K rocznie, w trzech zaś innych 600 K rocznie.

Po dalszej służbie 15 miesięcznej praktykant otrzymuje podwyżkę adjutum o 200 K rocznie. Auskultantami, którzy od dnia złożenia przysięgi w rozpoczętej praktyce sędziowskiej odbyli przynajmniej trzy miesiące, przy zadowalniającej służbie otrzymują rocznie 1000 K adjutum, po dalszej 15 miesięcznej służbie 1200 koron adjutum rocznie. To adjutum wynosi po złożeniu przepisane egzaminu praktycznego z nośnictwa całej służby trzechletniej 1600 K rocznie, po pięcioletniej służbie 2000 K, a po sześciu latach 2500 K.

Praktykanci sądowi, którzy przyjęci zostali do przygotowawczej służby sędziowskiej, otrzymują po zadowalniającej trzechmiesięcznej służbie stypendyum 1000 K rocznie.

Blizsze postanowienia co do wypłacenia lub zawieszenia stypendyum wydane zostaną w drodze rozporządzenia.

Sledztwo i kary dyscyplinarne.

§ 108 zajmuje się postanowieniami o śledztwie i o karach dyscyplinarnych. Urzędnicy, którzy naruszają swe obowiązki, bez względu na to, czy toczy się przeciw nim śledztwo karne, mają być poddani śledztwu dyscyplinarnemu.

§ 110 zawiera kary porządkowe, które dzielą się na a) nagany, b) grzywny.

§ 112. Ukaranie grzywną następuje tylko po poprzednim zagrożeniu pisemnem. Grzywna w każdym poszczególnym wypadku nie może przekroczyć 100 K. Suma grzywn, nałożonych na jednego urzędnika w jednym roku nie może przekroczyć jego jednomiesięcznej płacy. Grzywna może być ściągana także w drodze rat miesięcznych. Blizsze postanowienia odnoszące się do tych kar pozostawione są rozporządzeniu.

§ 113 zawiera przepisy o karach dyscyplinarnych, które są: a) nagana, b) wykluczenie od awansu do wyższej rangi, c) wykluczenie od awansu do wyższej klasy plac, d) zmniejszenie płacy, e) przeniesienie w stan spoczynku ze zmniejszoną emeryturą, f) wydalenie.

§ 114. Wykluczenie od awansu do wyższej klasy rangi może nastąpić najwyżej na przeciąg 3 lat.

§ 115. Wykluczenie od posunięcia do wyższej klasy plac nastąpić może także najwyżej na przeciąg 3 lat. Kara ta pociąga za sobą zarazem wykluczenie od awansu do wyższej rangi.

§ 116. Kara zmniejszenia poborów nastąpić może również najwyżej na przeciąg trzech lat. U praktykantów i urzędników pobierających adjutum może kara zmniejszenia poborów nastąpić w rozmiarach od 10—25 proc. poborów i pociąga za sobą wykluczenie od awansu do wyższej rangi.

§ 117. Przeniesienie w stan spoczynku w drodze dyscyplinarnej może nastąpić albo na pewien czas albo na stałe. Zmniejszenie normalnej emerytury lub odprawy wynosić nie może więcej niż 50 proc. a najwyżej 50 proc.

Po upływie terminu, podczas którego urzędnik skazany był na zmniejszenie poborów, urzędnik ten ma być tak traktowany, jak gdyby w czasie trwania kary dyscyplinarnej znajdował się on w stanie czasowej emerytury.

§ 118. Urzędnikowi, na wypadek kary wydalenia, może być, w razie udowodnienia jego niezamierzonego, udzielony dodatek substancyjny, wynoszący najwyżej połowę tej sumy, którą otrzymał jako normalną emeryturę.

Paragraf 118 zawiera także postanowienia, dotyczące ewentualnego uwzględnienia rodziny, nieposiadającej winy co do zaniedbania się urzędnika.

Kary dyscyplinarne mogą być wymierzone tylko w drodze wyroku dotyczącej komisji dyscyplinarnej i na podstawie przeprowadzonego postępowania dyscyplinarnego. W tym celu dla każdej komisji dyscyplinarnej zamianowany będzie funkcjonariusz dyscyplinarny.

Postępowanie dyscyplinarne dzieli się na postępowanie wstępne, śledztwo i rozprawę ustną. Rozprawa nie jest jawną; podsądny jednak urzędnik może zażądać obecności trzech swoich zaufanych osób ze stanu urzędniczego na tej rozprawie.

Urzędnik, znajdujący się w śledztwie dyscyplinarnym, może być zasuspendowany; na czas zasuspendowania pobory takiego urzędnika mogą być zredukowane do dwóch trzecich.

Udział w stowarzyszeniach.

Cały szereg paragrafów zajmuje się sprawą łączenia się urzędników w stowarzyszenia.

§ 32 postanawia, że urzędnik w urzędowaniu i poza urzędowaniem powinien zachowywać się w sposób, odpowiadający godności jego stanu.

§ 33 brzmi: Urzędnikowi nie wolno należeć do stowarzyszeń, których cele i w których uczestnictwo jego nie odpowiadałyby jego obowiązkom. Urzędnikom nie wolno także należeć do żadnych stowarzyszeń zagranicznych, mających cele polityczne.

Nowy gabinet węglerski.

(Telegr. „Nowej Reformy“.)

Budapeszt. Następne posiedzenie Sejmu węglerskiego odbędzie się w poniedziałek 24 b. m.

Budapeszt. Prezydent ministrów Khuen-Hedervary z członkami nowego ministerstwa przybył tu wieczorem.

Pisma odręczne cesarza.

Budapeszt. Wczoraj o godz. 1 po południu pojawiło się nadzwyczajne wydanie dziennika urzędowego, zawierające pisma odręczne cesarza do następującego i do nowomianowanego gabinetu.

W piśmie odręcznym do dra Wekerlego podnosi cesarz, że mimo nadzwyczajnie trudnych okoliczności oddał on monarsze i krajowi w wielu kierunkach doskonałe usługi, za które król wyraża mu szczerą podziękowanie i zarazem nadzieję, że doświadczenia swoje i zdolności i nadal będzie wykorzystywał w sprawach państwa.

Dalsze pisma odręczne są wystosowane do następujących ministrów z wyrażeniami uznania za wierną i gorliwą służbę.

W piśmie odręcznym do hr. Khuen-Hedervarego zatwierdza monarcha propozycję nowego prezenta gabinetu co do nominacji innych ministrów.

Dobra rekomendacja.

Budapeszt. Radykalna partya obywatelska w Makó wystosowała telegram powitalny do hr. Khuen-Hedervarego, wyrażający zadowolenie z jego nominacji, ponieważ ma on zamiar przeprowadzić powszechne i równe prawo głosowania.

Khuen u następcy tronu.

Budapeszt. Szczególną uwagę zwraca w kołach politycznych posłuchanie hr. Khuen u następcy tronu; podnoszą, że ani Wekerle, ani Andrassy, ani Kossuth mimo starań nie mogli uzyskać takiej audyencji u następcy tronu.

Co się tyczy sporu o obsadzenie ministerstwa oświaty politykiem katolikiem, to zapewniają, że nastąpi to w najbliższych dniach.

Kossuth postanowił wrócić do dziennikarstwa i stanąć na czele jednej z tutejszych redakcji.

Rozstrój wśród stronnictw.

Budapeszt. Pos. ks. Giesswein ogłasza obszernie pismo, w którym uzasadnia ustąpienie z partii ludowej tem, ponieważ partya ta nie ma ściśle demokratycznych zasad i nie oświadczyła się za powszechnym prawem głosowania.

Wybory w Anglii.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Porażka liberałów.

London. Do godz. 9 m. 40 wieczorem było wybranych 101 unionistów, 80 liberałów, 17 z partii pracy, 28 nacjonalistów; unioniści zyskują 41 mandatów, liberali 8, partya pracy 1 mandat.

Dalsze wybory.

London. Unioniści zdobyli wczoraj 49 mandatów; ogółem posiadają więc 92 mandaty, zaś liberali mają dotychczas 106 mandatów. Wczoraj odbywał się wybór 51 posłów.

Dzienniki liberalne wyrażają dziś większą pewnością siebie, gdyż teraz dopiero odbędą się wybory w okręgach, znanych z liberalizmu, tak, że liberali zyskają większość. Możliwym jest jednak, że w czasie najbliższej sesji słonek głosów w Izbie gmin z powodu wyborów uzupełniających ulegnie zmianie na niekorzyść liberałów.

Telegramy

z dnia 19 stycznia.

Wiedeń. Dziennik dla rozporządzeń obrony krajowej ogłasza rozporządzenie cyrkularne z

dnia 11 stycznia b. r., podające do wiadomości, że cesarz postanowił kategorię urzędniczą inżynierów budowniczych obrony krajowej zamienić na korpus inżynierski obrony krajowej.

Paryż. Tutejszy poseł grecki Deljanis umarł.

Z Sejmów krajowych.

Czerniowce. Na wczorajszym posiedzeniu Sejmu przyjęto nagły wniosek pos. Onciula w sprawie zaprowadzenia podatku krajowego od wódki, jakoteż w sprawie ukrajowienia miejskiego funduszu szkolnego w Czerniowcach. Następnie uchwalono zaprowadzić krajowy podatek od piwa w wysokości 4 K.

Przypomnienie na czasie.

Opawa. Sejm śląski przyjął wniosek pos. Josephiego z wezwaniem do rządu o zawiadomienie Sejmu, czy dokonanie budowy kanału Dunaj—Odra jest zabezpieczona i w jakim terminie budowa ma nastąpić.

Zadar. Na wczorajszym posiedzeniu Sejmu, pos. Vukovics uczasnił wniosek, aby przy zawarciu traktatów handlowych z Czarnogorą i Serbią dopuszczony został nie tylko import bydła białego, ale i żółtego; wniosek przyjęto.

Wznowienie „lex Kolsko“.

Wiedeń. W Sejmie dołno-austriackim poseł Hofbauer wbrew uchwale i stanowisku stronnictwa chrześcijańsko-socjalnego zgłosił wniosek, który jest wznowieniem „lex Kolsko“. Wniosek ten upadł jako nagły, ponieważ nie uzyskał potrzebnej liczby podpisów, a następnie wogóle przez większość stronnictwa nie został dopuszczony na porządek dzienny.

Nowa organizacja Niemców.

Wiedeń. „Deutsche Nation. Correspondenz“ ogłasza komunikat o posiedzeniu niemieckiego komitetu wykonawczego, na którym poseł Sylwester zdał sprawę o położeniu politycznem, poczem nastąpiła obszerna dyskusja w sprawie oczekiwanej w najbliższym czasie rozwikłania, przyczem podnoszono życzenie, wyrażone na zebraniu w Pradze, aby niemiecko-postępowe stronnictwa w Radzie państwa połączyły się w podobny sposób, jak niemieccy posłowie z Czech w Sejmie czeskim. — Następnie omawiano „lex Kolsko-Hofbauer“; na posiedzeniu obecny był także minister Schreiner.

Tolerancya czarurościńców.

Warszawa. Bractwo prawosławne chełmskie złożyło podanie do głównego zarządu rolnictwa, aby wszystkie, znajdujące się pod jego zarządem grunta skarbowe, a zwłaszcza karne przydrożne, były oddawane w dzierżawę z licytacji, wyłącznie prawosławnym i tylko w braku prawosławnych, aby je można było oddawać przedsiębiorcom innych wyznań.

Prześladowanie Finlandyi.

Petersburg. Pet. ag. tel. donosi: Wiadomość jednego z pism londyńskich, jakoby wszystkie oficerowie fińskijskiego pochodzenia zostali z pułków fińskich przeniesieni do pułków w głąbi Rosyi pozbawiona jest podstawy. Zarządzenie takie nie jest też zamierzone. Natomiast prawdą jest, że 6 oficerów fińskich „za swe zachowanie się w pułkach“, zostało do wnętrza Rosyi przeniesionych.

Choreba carowej.

Petersburg. W ciągu dnia wczorajszego wezwano do chorej carowej trzykrotnie najznakomitszych psychiatrów: dra Rosenbacha, dra Bobkina i Bechterewa. (Bechterew jest prezesem odbywającego się obecnie w Petersburgu międzynarodowego kongresu psychiatrów.) Carowej zastrzykiwano wczoraj eter. Dr Bechterew twierdzi, że stan carowej chwilowo nie jest groźny.

Berlin. Biuro Wolffa donosi z Petersburga, że wiadomości o zastąpieniu carowej, według informacji z kół miarodajnych, są nieprawdziwe, jak niemniej wiadomości o zastąpieniu następcy tronu, który podczas zabawy odniósł lekką kontuzję w nogę, do czego lekarze nie przywiązują żadnego znaczenia.

Spóźnione tępienie korupcyi.

Petersburg. Jak ze źródeł dobrze poinformowanych zapewniamy, rząd zamierza się chwycić bardzo energicznie za zarządzenia z powodu wykrycia rozlicznych nadużyć w rozmaitych gałęziach administracji. W Warszawie ma objąć naczelna rewizja Neidhardt, w Odessie i Kijowie senator Debinin, we wschodniej i zachodniej Syberii Trusiewicz i Witcz. Stolypin jest zdecydowanym wykręć wszelkie nadużycia i ukarać winnych.

Bulgaria i Serbia.

Sofia. Organ rządowy „Preparac“ donosi, że serbski następca tronu przybędzie w najbliższych dniach do Sofii, aby imieniem króla Piotra odpowiedzieć na wizytę króla Ferdynanda w Belgradzie.

Dostawy dla Serbii.

Belgrad. Ponieważ fabryka Schmeidera w Creuzt zniżyła swoją ofertę, rząd serbski udzielił jej dostawę broni i amunicji; aby jednak umożliwić notowanie nowej pożyczki serbskiej na giełdzie berlińskiej, rząd serbski zamierza oddać fabrykom niemieckim dostawy kolejowe na 22 miliony franków.

Prenumeratę przyjmują:

zamiejscowa: Administracja „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscowa: Administracja „Nowej Reformy“ — Główna trafikta w Ryńku. — Agencya J. Hopasa i A. Salomonowej, ul. Sławkowska 2. — Handel Kretschmera, ul. Szewska. Zamiejscowa prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: we Lwowie Biura dzienników: Ludwik Płoch, ul. Karola Ludwika L. 11. — S. Sokółowski, Pasaż Hasnana 9. — W. Przejmy Bilet E. — W. Jarostawski A. Amster. — W. Tarnowski M. Rockach. — W. Wiedniu: Hermann Goldschmidt (sprzedaż pojedynczych numerów), I. Wolzelle 6. — M. Dukes Nachf. Haenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurtu n. M., Berlinie, Lipsku, Bazyli i Wrocławiu). — A. Appelk. — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norimberdze). — H. Schalek (Wolzeile). — W. Paryżu Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, Rue Rougemont 14. Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracja „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz po 10 h. — Nadesłane po 60 h. od wiersza za każdy raz. Głosy publiczne po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 hal., następny po 10 hal. od wiersza. Załączniki do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmują się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratów.

Z Parlamentu niemieckiego.

Berlin. B. Wolffa donosi: Parlament niemiecki na wczorajszym posiedzeniu obradował nad interpelacją socjalistyczną w sprawie strajku górników w Mansfeld i wysłania tam wojska. Na tę interpelację minister wojny Heeringer i sekretarz stanu Delbrück oświadczyli, że wojsko zarekwirowano z powodu zaburzeń, zakłócających spokój. Nie miało to jednakże na celu krepowania robotników w strajku.

Tretności wystawy grunwaldzkiej.

(Telefonem.)

Lwów, 19 stycznia.

W sprawie projektowanej wystawy grunwaldzkiej we Lwowie zebrał się tu wczoraj po południu komitet złożony z wiceprezenta Aszkenazego, rad. Biechońskiego, ks. Lubomirskiego, rad. Neumana i radcy budownictwa Zacharjewicza i powziął następującą uchwałę: Komisya, której reprezentacja miasta zleciła zbadanie sprawy wystawy, przysłała do przekonania, że jakkolwiek urządzenie wystawy w r. 1910 jest pożądaną i szanse jej urzadzania dzięki nadzwyczajnemu ofiar i poświęceniu pracom wicepr. Rutowskiego są znaczne, to jednak ze względu na wątpliwości, jakie zachodzą z powodu krótkości czasu i innych wynikających stąd obaw, że wystawa nie da się urzadzić na taką stopę i z taką okazałością, jakaby odpowiadała rocznicy grunwaldzkiej, komitet jest zdania:

1) że w roku 1910 należałoby urzadzić tylko wystawę sztuki w pałacu sztuki;
2) że urządzenie wystawy etnograficznej dopiero we wrześniu r. 1911 tak znacznym kosztem, jakiego ta wystawa wymaga, nie jest wskazane.

3) że interes miasta wymaga bezwarunkowo, aby we Lwowie urządzono wystawę lub szereg wystaw na większą skalę, jak wystawy miast, etnograficznej, sztuki stosowanej i t. p. już w najbliższym czasie, t. j. w r. 1911, oraz że należy natychmiast przystąpić do zorganizowania takiej wystawy i prac przygotowawczych a zwłaszcza rozpocząć na wiesnę, lub w lecie roku 1910 budowę odpowiednich pawilonów.

4) że gdyby reprezentacja miasta uchwałę swą z dnia 13 b. m. utrzymała w mocy odnośnie do wystawy w r. 1911, w takim razie uchwały w skład komitetu gotowi są poddać się warunkom tej uchwały, t. j. zagwarantować urządzenie wystawy.

3) że komitet jest zdania, iż wystawa sztuki w r. 1910 nie wystarcza do uczczenia rocznicy grunwaldzkiej i że reprezentacja miasta kwestę obchodu tej rocznicy we Lwowie osobno załatwi.

Uchwałę tę przedłożył komitet Radzie miejskiej.

Nowela budowlana.

Rada miasta Krakowa zajmie się na posiedzeniu dzisiejszem projektem noweli do § 16 ustawy budowlanej. Obowiązująca obecnie dla naszego miasta ustawa budowlana istnieje od r. 1883 i zawiera od dawna już wiele przepisów przestarzałych, które należałoby poddać rewizji i zastosować do specjalnego charakteru Krakowa. Jest to rzecz bardzo żmudna i prędko załatwić się nie da, jak to okazują starania innych miast, np. Wiednia, który rewizję swojej ustawy budowlanej rozpoczął w r. 1892, a dotąd jej nie ukończył. Konieczne jest bowiem uzyskanie opinii tyln czynników administracyjnych i sanitarnych, że cała praca tylko zdólvim postępować może krokami.

Tak też i zarząd naszego miasta postanowił, nie zaniebując sprawy ułożenia projektu całej nowej ustawy, przeprowadzić najpierw zmianę tych przepisów, których brak w dotychczasowej ustawie mógłby fatalnie oddziaływać na ułożenie się stosunków budowlanych po przyłączeniu gmin okolicznych do Krakowa. W szczególności brak jest przepisów, odnoszących się do budowy miasta samego, a tu wyłania się kwestya otwierania ulic i parcelacji, jako domagająca się najpilniej ustawowego uformowania. Dotąd brak jest u nas w tym kierunku jakichkolwiek przepisów, zazwyczaj decyduje przypadek. Brak jest postanowień co do kosztów urządzenia nowych ulic, a zazwyczaj gmina nietylko wykupuje grunt pod ulicę, lecz także własnym kosztem urzadza je i otwiera. Ponieważ zaś przez otwarcie nowych ulic przyległe grunta kilkakrotnie zyskują na wartości, słusznym jest postulat, aby do opędzenia kosztów pociągnąć również właścicieli gruntów. Zasadę tę postawili właściciele gruntów. Zasadę tę postawili właściciele gruntów. Zasadę tę postawili właściciele gruntów.

W państwie austriackim wprowadzono ją do projektu miast Lwowa, Berna, Wiednia, Pragi i t. d. Podnieść tu również należy obowiązek ponoszenia kosztów przy układaniu chodników (moment ten obowiązuje np. w Podgórzu). W związku z tem wszystkim pozostaje również sprawa parcelacji.

Z tych względów sekcya ekonomiczna i prawnicza przedkłada projekt ustawy, dodający do § 16 szereg postanowień. Są one następujące:

a) Na opędzenie kosztów budowy nowych ulic lub reglacji istniejących, gmina pobierać będzie jednorazowo opłaty od właścicieli nieruchomości, przyległych do tych ulic (przy placach za ulicę uważać należy tor jezdny z chodnikami).

Koszta stanowią: 1) Nabycie gruntu pod budowę lub regulację ulicy; 2) Wartość gruntu, stanowiącą własność gminy, a użytko do budowy lub regulacji ulicy; 3) Koszta budowy toru jezdny; 4) Koszta kanalizacji; 5) Wszystkie koszty ponosi w połowie gmina, w połowie właściciele realności stosownie do długości linii frontu kamienicy.

b) Za prawo frontu (na odległość do 10 m. od nowych ulic) właściciele realności ponosić muszą połowę kosztów urządzania nowych ulic.

c) Co do chodników, to koszt ich budowy, o ile nie przekroczy one 3 m. szerokości, zwrócić muszą właściciele realności. Gdy chodnik będzie szerszy — nadwyżkę kosztów pokryje gmina. Postanowienie to odnosi się także do zmian przy istniejących już chodnikach, ale tu właściciele realności i gmina pokryją kosztą w połowie.

d) O ile ulica nie jest jeszcze otwarta i oddana do użytku publicznego, nie może być wydane zezwolenie na wykonanie budynków stałych przy tej ulicy.

Dalsze postanowienia odnoszą się do parcelacji. Projektowane tu są następujące punkty:

1) Parcele bawdowane muszą mieć taki kształt, wielkość i położenie, aby przy stawianiu budynków było należyte światło i powietrze i aby mogło mieć miejsce należyte odwodnienie. Dla zwykłych parcel front ma wynosić 12 m., głębokość 25 metrów, dla narożnych front krótszy 12 m., powierzchnia 250 m.². Linie graniczne między parcelami prowadzone być mają pod kątem prostym. Nowe ulice mają być odpowiednio połączone z istniejącą siecią ulic, szerokość — odpowiednio do potrzeb komunikacji i higieny, bloki domów mają mieć rozmiar najmniej 10.000 m.². Wszelkie odmienne przepisy w pewnych dzielnicach wydawać może tylko Rada miejska.

2) Komisya magistratu zbada po wniesieniu podania o otwarcie nowej ulicy pod względem: a) zdrowotnym, b) dostępu, c) innych warunków;

3) Wnoszący prośbę o zezwolenie na otwarcie lub uregulowanie ulicy oraz na podział gruntów, musi odstąpić gminie bezpłatnie potrzebny do utworzenia nowych ulic i placów, względnie do uregulowania istniejących (w razie otwarcia nowej ulicy lub placu do szerokości 20 m., w razie zaś regulacji istniejących ulic i placów do 10 m.) pas gruntu każdej strony ulicy, licząc od granicy istniejącej ulicy do nowej linii regulacyjnej. Oprócz tego parcelujący ma nowo utworzoną lub uregulowaną ulicę swoim kosztem dla publicznego użytku urzadzić, oczyścić, oświetlać i utrzymywać w stanie należytym aż do objęcia przez gminę.

Wspomnieć należy jeszcze o następującym przepisie: Do urzadzania ulicy należą następujące roboty: 1) doprowadzenie gruntu do oznaczonego przez magistrat poziomu; 2) wykonanie toru jezdny, jakoteż krawężników; 3) wykonanie kanalizacji i osuszenie gruntu. Jeżeli kanalizacja okaza się na razie niemożliwa, winien parcelujący zaprowadzić urządzenia do odprowadzania wód gospodarskich i nieczystości kloacznych w sposób, przez magistrat określony. Po wybudowaniu kanału ulicznego obowiązani będą właściciele realności te prowizoryczne urządzenia znieść, wykonać kanał domowy i połączyć własnym kosztem z kanałem ulicznym.

Projektu całego nie można uważać za niesłusne obciążenie właścicieli gruntów a to tem bardziej, że w razie rozszerzenia miasta gmina nie podołałaby swym obowiązkom co do otwierania ulic publicznych i musiałaby kosztą te opędać z ogólnych swych dochodów, a więc z kieszeni wszystkich podatników, choć korzyść z otwarcia ulicy mieliby przedewszystkiem właściciele przyległych gruntów. Sprawa oświecania nowych ulic przez osoby prywatne nie została w przedkładanym dziś Radzie m. Krakowa projekcie — załatwiona, jakkolwiek po ustawie o Wielkim Krakowie stała się jak najbardziej aktualna.

Kronika.

Dziś:

Kraków, środa 19 stycznia.

Kalendarzyk kościelny: Ferdynanda w. Henryka b. i Kanuta.

